

I. megoldás: Mivel minden egyes golyó hozzásának valószínűsége ugyanaz, azért bizonyos színű golyó kihúzásának valószínűsége

$$v = \frac{\text{kedvező esetek száma}}{\text{lehetséges esetek száma}}.$$

a) A lehetséges esetek száma megegyezik a 21 elemből alkotott harmadosztályú ismétlés nélküli variációk számával $V_{21}^3 = 21 \cdot 20 \cdot 19$. A kedvező esetek szintén 3-ad osztályú variációk, de csak 6 elemből, számuk tehát $V_6^3 = 6 \cdot 5 \cdot 4$. A keresett valószínűség

$$V_a = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4}{21 \cdot 20 \cdot 19} = \frac{2}{133} \approx 0,015.$$

b) A lehetséges esetek száma most $V_{21}^{i,3} = 21^3$, a kedvező esetek száma pedig $V_6^{i,3} = 6^3$ így a keresett valószínűség

$$V_b = \frac{6^3}{21^3} = \left(\frac{2}{7}\right)^3 = \frac{8}{343} \approx 0,023.$$

c) A lehetséges esetek száma most $C_{21}^3 = \binom{21}{3}$ a kedvező esetek száma pedig $C_6^3 = \binom{6}{3}$ és így

$$V_c = \frac{\binom{6}{3}}{\binom{21}{3}} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4}{1 \cdot 2 \cdot 3} \cdot \frac{1 \cdot 2 \cdot 3}{21 \cdot 20 \cdot 19} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4}{21 \cdot 20 \cdot 19} = V_a.$$

Megjegyzés: Mivel

$$\frac{V_k^m}{V_l^m} = \frac{\frac{V_k^m}{k!}}{\frac{V_l^m}{l!}} = \frac{C_k^m}{C_l^m}.$$

azért általában kimondhatjuk, hogy tárgyak húzásánál – ha a kihúzott tárgyat nem rakjuk vissza minden húzás előtt – a valószínűség szempontjából teljesen mindegy, hogy egyenként, vagy pedig egyszerre húzunk ki bizonyos számú tárgyat.

Frank György (Bp., V. Eötvös g. I. o. t.)

II. megoldás: a) Annak valószínűsége, hogy az első golyó fehér

$$V_A = \frac{6}{21} = \frac{2}{7}.$$

Annak valószínűsége, hogy a második golyó is fehér, ha már az első fehér volt

$$V_{B/A} = \frac{5}{20} = \frac{1}{4}.$$

Annak valószínűsége, hogy a harmadik golyó is fehér, ha az első kettő fehér volt

$$V_{C|AB} = \frac{4}{19}.$$

A szorzás tétel alapján a keresett valószínűség

$$V_{ABC} = \frac{2}{7} \cdot \frac{1}{4} \cdot \frac{4}{19} = \frac{2}{133} \approx 0,015.$$

b) Ez esetben a fehér golyó húzásának valószínűsége mind a három húzásnál ugyanaz: $\frac{6}{21} = \frac{2}{7}$. Tehát a keresett valószínűség

$$V = \left(\frac{2}{7}\right)^3 = \frac{8}{343} \approx 0,023.$$

c) Az egyszerre való húzás felfogható a golyóknak külön-külön húzásának is, feltéve, hogy a kihúzott golyót nem rakjuk vissza, vagyis a keresett valószínűség ugyanaz, mint az a) esetben.

Lackner Györgyi (Bp., V. 1. sz. textilip. techn. II. o. t.)